

EEN

SCHOUDEKLOP BIJ BOEHMERANG

Nog geen vijf uur bevond generaal Alexander Haig zich in het Nederlandse kamp. Maar dat was voldoende om zich te velde te doen kennen als een joviale, bijna zwierige troepenman. En om hem met een paar woorden de irritatie te horen wegnemen, die een andere Amerikaanse generaal met een duizelingwekkende sterrenrij – stafchef Brown – mopperend had opgewekt.

Generaal Brown vond het maar een bezoekje zo'n langharige erewacht van Dutchmen te moeten inspecteren. En dat kun je op veilige afstand in Washington makkelijk roepen. Maar four-star general Haig, NAVO's opperbevelhebber in Europa, moet als geallieerde peetvader natuurlijk zorgen voor eenheid in de familie.

En als minstens één Nederlandse hoofdofficier je meedeelt dat de beroepsmilitairen langzamerhand schoon tabak krijgen van dat buitenlandse geknor op de gewapende macht dan zit er toch iets scheef.

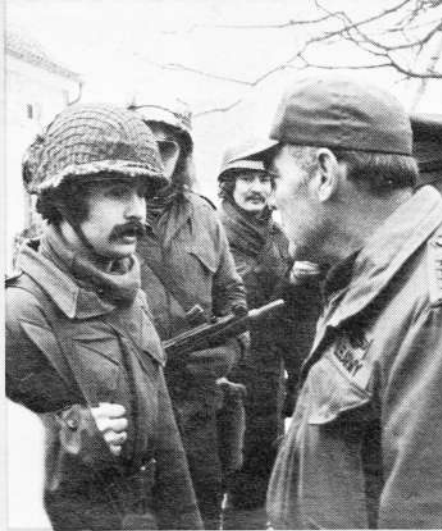
Nu was de hoge bezoeker natuurlijk al lang van plan om een paar zoete broden uit de oven van de press-room te halen. Maar het deed toch goed om na dat flitsende troepenbezoek het suikerbrood inderdaad fraai gerezen en met een goudbruin korstje te zien verschijnen. '... goede commando-voering op alle niveau's... toegewijde militairen, die hun taak professioneel uitvoeren... bemoedigend... mijn enige zorg is, dat ik niet méér van zulke troepen heb...' Méér zat er natuurlijk niet in. Op de uitlatingen van generaal Brown wenste de NAVO-chef niet in te gaan, en tijdens die veel te korte persconferentie onder de lampen van een WDR tv-team, kwam het woord 'hair' dan ook niet over zijn lippen.

Een blik in de ogen

'Ik houd niet van instant-analyses en van instant-experts', zei de breedgeschouderde US-army general, die met zijn uiterlijk bewees dat Amerikaanse filmregisseurs een voortreffelijk gevoel voor type-casting bezitten. 'En daarom geef ik alleen mijn mening over wat ik vandaag heb gezien: de meeste eenheden van een gemechaniseerde brigade...' Nou ja, dat was allemaal dik in orde. Tijdens de maaltijd te velde had generaal Haig al tot luitenant-kolonel A. F. Frinking, commandant 44 Pantserinfanteriebataljon gezegd: 'Ik hoef een soldaat maar in de ogen te kijken om te zien of hij plezier in z'n werk heeft'. En instant-analyse of niet: over de jongelui maakte generaal Haig zich geen enkele zorg. Dus ook niet over een militaire vakbond, zo liet hij tijdens een tv-interview doorschemeren. Wèl over de politieke leiders, niet alleen in Nederland, maar in de hele westerse wereld. Tweemaal nam generaal Haig die term - 'political leadership' - wat geërgerd in de mond voor hij weer op airbase Gütersloh in zijn persoonlijke DC-6 stapte. (Een al wat oudere kist, maar even oogverblindend gepoetst als de zwarte gevechtslaarzen van de baas.) Noch uit de persconferentie, noch uit een apart tv-interview rolde echter de vraag wat er dan eigenlijk aan mankeerde. Het antwoord - te weinig geld, te weinig mensen, een groeiend Warschau Pact - liet zich namelijk raden...

Een diplomatieke troepenman

Generaal Haig oogt als een Hollywood-generaal. Borstelige Bonanza-wenkbrauwen en een stevige nek, waarbinnen royaal bemeten stembanden knauwend Amerikaans produceren. Een troepenman, zie je zó, die je gelijk een Patton het best met een tankleger kunt

NAVO-bevelhebber generaal Haig bekijkt een commandovoertuig van 44 Painfbat. Rechts brigadecommandant brigade-generaal Zoutenbier.

Gen. Haig in gesprek met Sectie-1 assistent sld. Hans Hurenkamp, jeepchauffeur Eppo ten Wolde en (achteraan) boordschutter Albert Roeten, allen van 44 Painfbat.

En geen wonder dat zo'n generaal tevreden is als je ziet dat die bebaarde en langharige jongelui niet bang zijn voor wat actie...

... en zelfs een looppasje niet schuwen...

'Boeh-Merang II', de met inzet en fantasie uitgevoerde oefening van 42 Pantserinfanteriebrigade speelde zich af in de nabijheid van Sennelager. Niet het optreden van die 3000 man van het Drentse bataljon - met steun van onder andere de cavaleristen van 41 en 43 Tankbataljon - drong zich echter in de publiciteit. Daarvoor zorgde een hoge bezoeker, de Europese NAVO-opperbevelhebber generaal Haig, die zich lovend uitliet over de Nederlandse soldaat.

Legerkoeriers W. P. Paul Hartman kijkt nog even terug op een-paar-uur-met-Haig. Rembrandt Kersten en Wilhelm Poerschke van de LFFD schoten de platen.

laten stoeien. Een man, die in het persoonlijk contact geen hindernissen hoeft te nemen. En die in een schilderachtig gehuchtje waar het 44e Pantserinfanteriebataljon zijn commandopost heeft ingericht, de boomlange soldaat Rudolf Tebbes voor een basketbalspeler aanziet en bataljonsadjutant M. van Belle begroet met een uitbundig: 'Hey, you look like the real boss...'

Hoe heeft zo'n honderd procent militair een politiek-diplomatiek geladen post kunnen bezetten als chef-staf van het Witte Huis, vraag je je af. Maar bij zo'n perstreffen blijkt dan dat de generaal wel degelijk de woord-handigheid van een door de wol geverfd politicus bezit. Doordacht klinkende en toch krachtig getoonzette statements blijven bij nadere beschouwing als een niet doorgeprikte ballon in de lucht hangen. En vóór men een speld kan aandragen fluit NAVO-voorlichter colonel Heath af. Brigade-generaal J. C. Zoutenbier – oefenleider en commandant van de 42e Pantserinfanteriebrigade die de image van de Nederlandse soldaat vermocht op te poetsen – biedt een fraai wandbord aan. Dan spoedt het gezelschap zich ter heli.

Amerikanen als buurman?

Hoe beknopt ook, een paar van de

antwoorden op vragen die Legerkoerier generaal Haig voorlegde verdienen toch nadere aandacht.

En daaruit bleek dan onder meer dat de plannen om een Amerikaanse brigade in de Nederlandse sector in Noord-Duitsland te plaatsen in een vergevorderd stadium verkeren. De plannen zelf staan vrijwel zwart op wit. Het NAVO-hoofdkwartier in Mons (België) bestudeert nu de knelpunten.

En die liggen, zo vertelde de opperbevelhebber, voornamelijk op het gebied van het (voorlopige) onderdak en de kosten. Wanneer de beslissing valt kon hij nog niet zeggen, maar het lijkt niet onmogelijk, dat de Nederlandse troepen in Seedorf/Hohne/Langemannshof over een paar jaar nieuwe burens krijgen. 'We zijn bijzonder bezorgd over de kwetsbaarheid van de Noordduitse laagvlakte', zei generaal Haig. 'Niet omdat de defensie daar tekortkomingen zou vertonen, maar omdat het gebied op zich goede mogelijkheden voor een vijandelijke aanval biedt. Een aanval dáár is de moeite dubbel en dwars waard...'

Generaal Haig zei verder niets te zien in de visie, dat de NAVO zich op een langdurige oorlog voorbereidt en het Warschau-Pakt mikt op een 'Blitzkrieg'. '... de toegenomen slagkracht van de conventionele Warschau Pakt-strijd-

krachten wekt op zijn minst de indruk, dat zij een conventionele oorlog wel degelijk lang kunnen volhouden'. En verder: 'Wie in de krijgshistorie de bekende veldslagen analyseert, komt tot de conclusie dat het optreden van een aanvallende krijgsmacht nooit te voorspellen valt. Daarom moeten wij in het westen ons juist voorbereiden op elk tactisch optreden. En dat vereist een omzichtige planning. In feite is dat de grondslag van onze 'flexible response', die uit drie elementen bestaat: de strategisch nucleaire, de tactisch nucleaire en de conventionele. En juist in dat conventionele element doen zich bij ons de tekortkomingen voor...'

Antwoord blijft 'flexible'

En tenslotte veegde de NAVO-chef in luttele zinnen de opwinding weg, die de Westduitse defensie-minister Leber met zijn uitspraken verwekte. Bij een aanval uit het Oosten, zei de heer Leber ongeveer, moet de NAVO vrij snel tactische ('kleine', red.) atoomwapens gebruiken.

Gebeurt dat niet dan wordt een groot deel van de Bondsrepubliek vernietigd in een conventionele strijd. Dertig procent van de Duitse bevolking en een kwart van de industrie is gevestigd binnen 100 kilometer van de grens met

Stelling in besneeuwde velden, nog steeds met de goeie ouwe 106 mm.

41 Tankbat in opmars...

... als zo'n dorpje veroverd is gaat een koel pilsje in de plaatselijke dorpskroeg er toch wel in...

Veel rijden betekent ook pauzeless werken voor de BOS-verzorgers van 42 Bevo...

... en als hospik van 42 Gnkcie mag je je afvragen waarom altijd de zwaarste vent oefengewonde moet spelen.

... gespannen richten op een naderende tank...

de DDR en Tsjechoslowakije... Minister Leber deed die uitspraken bij de openbaar making van het West-duitse defensie-Witboek op 21 januari van dit jaar. Maar kennelijk is de minister enigszins op zijn mening teruggekomen na een gesprek met generaal Haig, die ons letterlijk antwoordde: 'Ik heb de NAVO-strategie onlangs nog met de heer Leber besproken en ik heb het grootste respect voor zijn oordeel en bekwaamheid. Ik geloof beslist niet, dat de heer Leber over het NAVO-optreden denkt op de manier, die u schetst. Eigenlijk precies tegengesteld. Hij is een overtuigd aanhanger van de huidige NAVO-

strategie...'. (En die strategie legt zich, zoals ook uit een vorig antwoord bleek, op geen enkel punt vast, zeker niet over de snelle inzet van kernwapens. De kracht van de 'flexible response' – het aangepaste antwoord – schuilt juist in het feit, dat de tegenactie van de NAVO voor een tegenstander niet te voorspellen valt. Red.)

Meesterlijk meuren

De circa 3000 militairen hebben zich die weken in februari waarschijnlijk nauwelijks opgewonden over begrippen als 'flexible respons'. De mannen van de brigade van de ramskop – maar ook de 'tankers' uit Seedorf, Hohne en Langemannshof in hun Leopards – bewezen echter wèl weer hun flexibele oefengedrag. Weinig geestdriftig, licht morrend in de kazerne. Op de juiste momenten actief en gewillig te velde. En dan maakt het niet uit of het om het eerste echelons onderhoud van de chauffeurs ging, om het ijzige gesleutel van de mannen van de herstelcompagnie of om de noodzaak van de lopende infanteristen een beekje te 'pikken'. Als die paar uur 's nachts maar even wat warmte opleverden. En met de – nog immer – onvoorstelbaar gastvrije boeren in het Paderborner heuvelland lukte het meestal wel. Een baal stro bleek altijd

voor handen, wat na weer een dag in de frisse open lucht resulteerde in 'meesterlijk meuren'.

Vrijwilligers

Sergeant Rien Pheifer, die koude avond met collega's nabij een afgelegen boerderij comfortabel gelegerd in een tot tropische temperaturen opgestookt voorraadschuurtje: 'De vorige week zei ik ze een schuttersputje te graven. Nou, vergeet het maar. Nu komen ze in een verdedigende opstelling houwelen en schoppen halen. Zullen we schuttersputten graven, sergeant? Dan weet je ook niet hoe je het hebt'. En naast hem sergeant I Jeff Rutten, pelotonssergeant van het 2e peloton van de C-cie 44 Painfbat: 'Als het erop aankomt zijn ze wel fanatiek. Op de kazerne moet je opdrachten geven. Hier krijg je vrijwilligers om 's nachts af te tanken. Ze zien zèlf wat er gedaan moet worden. Vannacht moest er een groep op patrouille, bruggen bezetten. Dat kost je je nachtrust, maar van andere groepen kwamen ze zich aanmelden om mee te mogen. Ach, 't ziet er wat slordig uit, hè. De een draagt z'n rood-witte wollen das. De ander zweert bij fraaie grijze handschoenen. maar dat zegt niets over de inzet...'

